

ПАНФІЛОВ О. Є.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук

УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ В ЗАХОДАХ ЩОДО ПРОТИДІЇ І ЗАПОБІГАННЮ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Корупція не лише істотно знижує рівень довіри громадян до органів державної влади і соціальних інститутів, а й породжує зневіру в суспільстві. Терпимість громадян до корупції робить корупційне коло замкненим. Якщо в суспільстві відсутній запит на боротьбу з корупцією й громадяни сприймають її як цілком допустиму, то це породжує ще вищий рівень корумпованості державного апарату. Європейське співтовариство наголошує на тому, що реформи в Україні гальмуються саме через високий рівень корумпованості державної влади. В цьому контексті важливу роль мають відігравати інститути громадянського суспільства, зокрема громадські організації, які декларують свою антикорупційну спрямованість.

Вивчення та узагальнення досвіду та методів роботи громадських організацій у різноманітних країнах світу у ретроспективі часу має істотне значення, оскільки дозволить знайти шляхи розв'язання багатьох питань сьогодення.

Згідно з ст. 13 Конвенції ООН проти корупції, кожна держава-учасниця повинна вживати належних заходів для сприяння активній участі громадянського суспільства у запобіганні корупції й боротьбі з нею та для поглиблення розуміння суспільством факту існування, причин і небезпек корупції:

- залучення населення до процесів прийняття рішень та посилення прозорості їх прийняття;
- забезпечення ефективного доступу населення до інформації та проведення заходів щодо інформування населення;
- повага, заохочення та захист свободи пошуку, отримання, опублікування та поширення інформації про корупцію [1].

Участь громадськості в реалізації державної політики та доступу до інформації про діяльність органів державної влади також забезпечується дією Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014, зокрема, частиною 7 статті 55 Закону передбачається можливість проведення громадської антикорупційної експертизи чинних нормативно-правових актів та проектів нормативно-правових актів, спрямована на виявлення положень, які самостійно чи у поєднанні з іншими нормами можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією; вносити пропозиції суб'єктам

права законодавчої ініціативи щодо вдосконалення законодавчого регулювання відносин, що виникають у сфері запобігання корупції; отримувати від відповідних органів інформацію про врахування поданих пропозицій, тощо [2].

Розглянувши різні підходи до вирішення наголошеної проблеми, можна запропонувати наступні пропозиції:

1) однією з головних цілей моніторингу діяльності органів влади є забезпечення підзвітності уряду та бізнесових структур перед громадянами. Громадські організації можуть утримувати органи влади підзвітними суспільству за допомогою здійснення різних заходів, пов'язаних із підвищенням прозорості та відкритості влади, що могло б змусити органи влади публічно обґрунтовувати прийняті ними рішення і дії;

2) досвід країн з усталеною демократичною системою свідчить, що захист прав та свобод громадян дозволяє посилити вплив громадян на процедури прийняття рішень органами влади, створити сприятливе інформаційне поле та тиск на владу з боку ЗМІ, підвищити рівень довіри населення до власної спроможності захисту прав і свобод [3].

3) правова освіта громадян та захист їх прав є важливим етапом у процесі протидії корупції. Існує кілька підходів до вирішення проблеми правового захисту та освіти громадян:

- надання послуг усім категоріям населення за допомогою створення спеціалізованих юридичних служб;
- надання послуг конкретним категоріям населення організаціями, що представляють їх інтереси (наприклад, асоціації підприємців або спілки людей з обмеженими можливостями) [4].

4) для протидії політичній корупції громадським організаціям важливо об'єднатися в структуру, здатну цілеспрямовано та послідовно займатися антикорупційною діяльністю. Створення та розвиток таких інститутів є важливою передумовою успіху, бо ці структури об'єднує загальна мета й вони мають у своєму розпорядженні різноманітні ресурси. Такі інституціональні об'єднання громадянського суспільства можуть спільно займатися просвітницькою діяльністю як своїх членів, так і суспільства в цілому, формувати громадську думку стосовно проблеми, а також бути єдиною силою на підтримку антикорупційних реформ. Крім того, громадські організації повинні мати право законодавчої ініціативи. Розробляючи законопроекти та пропонуючи їх на розгляд парламенту, вони зможуть ефективно відстоювати точку зору громадянського суспільства на проблеми протидії політичній корупції.

Список використаної літератури:

1. Конвенція ООН проти корупції. – [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_c16
2. Про запобігання корупції : Закон України № 1700-VII від 14.10.2014 // Відомості Верховної Ради, 2014, № 49, ст. 2056.

3. *Форми взаємодії держави та інститутів громадянського суспільства у протидії поширенню корупції в Україні : аналіт. Зап.* — [Електронний ресурс] — Режим доступу до сайту : www.niss.gov.ua/monitor/juni08/06.htm
4. *Противодействие коррупции организациями гражданского общества: из опыта реализации программы «Партнерство в противодействии коррупции» // Проект «Сприяння активній участі громадян у протидії корупції в Україні «Гідна Україна».* — [Електронний ресурс] — Режим доступу до сайту : www.pace.org.ua/images/cd/5

БЛОКУР Є. І.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук

ЩОДО КАТЕГОРІЇ «АДМІНІСТРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ» У ДОКТРИНІ УКРАЇНСЬКОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

У світлі сучасних реформотворчих процесів в Україні зростає необхідність удосконалення внутрішньої технології публічного управління. У процесі здійснення сучасної публічної управлінської діяльності вкрай необхідним є використання інструментарію менеджменту з урахуванням особливостей адміністративної сфери (сфери публічного управління). Науковцями останнім часом опубліковано значне число статей, наукових та науково-методичних розробок, присвячених переходу на нову парадигму управління суспільством та оновленню поняттєвого апарату науки адміністративного права та державного управління у зв'язку з входженням України у європейський та світовий освітній і науковий простір. Але як із більшості теоретичних питань, одностайності думок щодо розуміння категорії “адміністративний менеджмент”, її визначення, сутності не простежується.

У сучасній науковій літературі трактування терміну “адміністративний менеджмент” можна звести до двох найбільш загальних. Перше — визначення адміністративного менеджменту як “адміністративно-державного управління”. Так, адміністративний менеджмент — суспільна наука, яка вивчає державне управління, управлінські процеси, взаємовідносини між органами виконавчої влади, а також їх взаємодію із зовнішнім середовищем [1, с. 23-26]. За іншого, не менш розповсюдженого розуміння, адміністративний менеджмент визначається як “один із основних напрямків сучасного менеджменту, що вивчає організаційно-розпорядницькі форми управління” [2, с. 31]. Щодо розуміння менеджменту як адміністративно-державного управління, вба-